

Олександр БАЛАНУЦА,
*Надзвичайний і Повноважний Посол України
в Державі Кувейт;*

Ольга СЕГЕДА,
*третій секретар із культурно-гуманітарних
та інформаційних питань
Посольства України в Державі Кувейт*

ЕВОЛЮЦІЯ ПОЗИЦІЇ КУВЕЙТУ ЩОДО ПІДТРИМКИ УКРАЇНИ ВПРОДОВЖ 500+ ДНІВ ОПОРУ

Уранці 24 лютого 2022 року в Посольстві України в Кувейті вперше в історії зібралися послы держав ЄС і «Великої сімки» в цій країні, щоб висловити солідарність і запропонувати допомогу. Відтоді не минуло й дня без спільної дипломатичної роботи над консолідацією підтримки нашої держави з боку офіційного Ель-Кувейта. З-поміж публічних заходів варто назвати підняття Державного Прапора України над місцевими резиденціями іноземних посольств (передусім британського, яке першим серед дипломатичних представництв Сполученого Королівства у світі взялося до такої акції), а також благодійні вечори та концерти, Тиждень України, численні інформаційні кампанії в кувейтських ЗМІ. Паралельно в кулуарах Міністерства закордонних справ Держави Кувейт тривали багатогодинні зустрічі, темою яких була Україна, – неодноразово у форматі демаршу за підтримки європейських, американських та азійських колег.

Іноземний дипкорпус відіграв неабияку роль у сталій підтримці з боку Кувейту суверенітету та територіальної цілісності України, зокрема на рівні Організації Об'єднаних Націй, Ліги арабських держав, Ради співробітництва арабських держав Затоки тощо. Через органи ООН офіційний Ель-Кувейт виділив 4 млн дол. США фінансової підтримки українським переміщеним особам і надіслав понад 70 тонн гуманітарної допомоги. Солідарність з українцями демонструють і перші особи емірату: дружина

Іноземний дипкорпус у Посольстві України в Кувейті. 24 лютого 2022 року

Foreign diplomatic corps at the Embassy of Ukraine in Kuwait. 24 February 2022

Міністра закордонних справ Держави Кувейт Ріма Аль-Сабах спільно з «Kuwait-America Foundation» 2023 року провели в США щорічну галавечерю, у межах якої зібрали понад 1 млн дол. США на потреби біженців, зокрема українських. Однак кожне таке досягнення сповнене ризиків, адже посольству повсякчас доводилося виходити за межі дипломатичного протоколу. Це коштувало колосальної енергії, яка здебільшого йшла на формування стратегії і тактики дій з урахуванням різних сценаріїв.

Кувейтці пережили схожий з українським екзистенційний виклик у 1990–1991 роках [1], тому розуміють природу терористичної війни рф, стиль і способи якої багато в чому повторюють почерк Саддама Хусейна. Мешканці Кувейту часто повторюють відоме арабське прислів'я: «Правда ясно говорить, а брехня – заїкається». Українці ж у добу інформаційних технологій змушені не просто доносити голос правди до міжнародної спільноти, а й доводити, що вони – жертви, а не ініціатори збройного протистояння, розвінчувати російські міфи та фейки про себе. Тож найскладнішим завданням у Кувейті й досі є роз'яснення сутності та цілей війни рф проти України. Російська пропаганда небезрезультатно транслює через соцмережі (а іноді й традиційні медіа) наративи про «чужу війну», якою не варто перейматися, підступність дволиків Америки та Європи, боротьбу НАТО проти рф, яка чомусь точиться на теренах України, тощо. Згідно з соціопитуваннями, багато арабів (не тільки в Кувейті) сприймають російсько-українську війну як локальний конфлікт метрополії і колонії, що має глибоке історичне підґрунтя, а отже, унеможлиблює будь-яке втручання.

Найжорстокіший етап боротьби за виживання, в який українці ввійшли 2022 року, спорадично представлений в арабськомовному інформаційному полі. Брак фахівців-арабістів, якісних матеріалів про Україну арабською мовою та відповідних комунікаційних каналів (соцмереж, радіо, ТБ тощо) був відчутний одразу. На пальцях однієї руки можна перелічити українських арабістів, які були здатні оперативно аналізувати, перекладати, коментувати, писати для арабських ЗМІ. Саме тому інформаційна діяльність посольства в лютому 2022 року почалася не з оприлюднення списку необхідної українцям допомоги для якнайшвидшої перемоги над злом, а з пояснення, чому Україна взагалі має право існувати без урахування російських інтересів. Тривалий інформаційний вакуум щодо нашої держави в арабському медійному полі змусив пояснювати абсурдність вигадок РФ про «громадянську» війну в Україні з 2014 року, тамтешні «військові біолабораторії НАТО» тощо.

Фрагментарні, хибні, спотворені уявлення про Україну, що панували в арабському світі завдяки потужній російській пропаганді, також призвели до «нейтральності» цих країн щодо визвольної війни України, яка триває [2]. Така обережна рівновіддалена позиція передбачає однаковий рівень відносин з Україною та РФ на користь власним економічним інтересам і «збереження обличчя» на міжнародній арені (Генеральний секретар ООН 2014 року відзначив колишнього Еміра Кувейту як «гуманітарного лідера»). Чимало експертів вважають одним із пріоритет-

Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба з Міністром закордонних справ Кувейту Салемом Аль-Сабахом в МЗС Кувейту. 18 квітня 2023 року

Minister for Foreign Affairs of Ukraine Dmytro Kuleba with Minister for Foreign Affairs of Kuwait Salem Al-Sabah at the MFA of Kuwait. 18 April 2023

Вечір солідарності з Україною в Посольстві Республіки Польща в Кувейті. 13 вересня 2022 року

Solidarity with Ukraine evening at the Embassy of the Republic of Poland in Kuwait. 13 September 2022

них дипломатичних завдань України саме збереження справжньої нейтральності задекларованої позиції. Важливо не допустити розширення економічної співпраці арабських країн із РФ, надання Росії допомоги в обходженні санкцій, постачання країні-терористу товарів подвійного призначення тощо.

Активна робота за цим напрямом дала плоди. На заміну властивої політичним, діловим, медійним, митецьким та іншим колам Кувейту неуважливості до екзистенційної боротьби українців, відображеної в кривому дзеркалі російської пропаганди, прийшло усвідомлення злочину, який скоїла Росія, та бадьоріша підтримка України як у моральному, так і в матеріальному аспектах. На таку світоглядну еволюцію вплинув і крах глобальної продовольчої безпеки внаслідок «голодних ігор», які розпочала Росія (поруч із субрегіоном Затоки розташовані країни, дуже залежні від імпортованого зерна, і проблеми з його постачанням загрожують соціально-економічною нестабільністю з відповідними наслідками для сусідніх країн). Однак нині дедалі чіткішає тенденція спаду уваги до українського питання внаслідок чи то «втоми», чи то накопичення внутрішніх нагальніших проблем, чи то вдалого балансування на ризиках і перевагах, які постали після гучного струсу міжнародної шахівниці.

Алгоритм виходу із цього небезпечного дипломатичного дрефту для багатьох фахівців очевидний: більше матеріалів про Україну в арабському інформаційному просторі, більше контактів на політико-дипло-

матичному рівні, більше взаємодії на експертно-практичному щаблі для подолання спільних викликів (безпекових, економічних, гуманітарних, екологічних тощо). Від початку повномасштабного вторгнення в кувейтських ЗМІ вийшло під сотню матеріалів від посольства про агресію РФ [3], а загалом українські дипломати дали понад пів тисячі коментарів про боротьбу України для арабських теле- та радіопередач. У квітні 2023 року, у 30-ту річницю встановлення кувейтсько-українських дипломатичних відносин, до емірату з офіційним візитом прибув Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба для перемовин із колегою Салемом Аль-Сабахом. Глави МЗС обговорили дипломатичні зусилля з припинення російської агресії та відновлення миру, а також домовилися поживавити прямі контакти між діловими колами країн і стимулювати торгівлю.

Посольство активно шукає проєктів, здатних наголосити на точках дотику між Україною та Кувейтом. У цьому контексті важливо підготувати плеяду українських арабістів, які виконували б нелінійні дипломатичні завдання. Першим кроком на цьому шляху є оновлення навчальних матеріалів для українських арабістів і створення актуальних посібників. Над одним із таких видань працює колектив нашого посольства. «Дипломатія війни» стане першим в Україні посібником арабської мови для дипломатів у паперовому й інтерактивному цифровому форматах. Він побудований на заявах МЗС України після 24 лютого 2022 року та розрахований на студентів-арабістів, дипломатів, працівників медіасфери, перекладачів, викладачів і репетиторів арабської мови, а також тих, хто цікавиться арабською та прагне вдосконалити свої навички перекладу.

Оскільки чергова спроба РФ знищити Україну може суттєво розтягнутися в часі, а українці вже довели свою спроможність чинити опір, ніхто не знає, в якій реальності світ прокинеться завтра – градус конфлікту вже сягав ядерної позначки. Позиція Кувейту щодо підтримки України здатна коливатися, тому важливо забезпечити сталість започаткованої дипломатичної роботи. Її обсяг може здатися непорівнянним із наявними ресурсами (не лише дипломатичними), однак зараз маємо чи не єдиний шанс зробити неможливе та нарешті скинути історичний зашморг, яким нас здушив ворог під сучасною назвою «російська федерація». Тим паче, що дорогу здолає лише той, хто йде.

1. *Сегеда О.* Спільний бій України та Кувейту // Укрінформ. 24 лютого 2023. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/3674469-spilnij-bil-ukraini-ta-kuvejtu.html>

2. *Ерман Г.* Як шейхи допомагають Україні. До чого тут гра престолів, Іран і «нафтовий зашморг» для Росії // BBC News Україна. 19 березня 2023. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/articles/cw0ey9r23490>

3. Посольство в кувейтських ЗМІ // Офіційний сайт Посольства України в Державі Кувейт. URL: <https://kuwait.mfa.gov.ua/pres-centr/anonsi>